

Mottagare
Regionstyrelsen

Motion. Motverka livslång fattigdom inom LSS-insatsen daglig verksamhet

Förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Saga Carlgren (V) m.fl. yrkar i en motion att regionfullmäktige ska besluta att uppdra åt regionstyrelsen att utreda en höjning av habiliteringsersättningen inom daglig verksamhet.

Personer med intellektuella funktionsnedsättningar drabbas särskilt hårt i ekonomiska kristider. Då de statliga ersättningarna riktade till aktuell målgrupp, såsom sjuk- och aktivitetsersättning, inte är anpassade till den ekonomiska verkligheten, menar motionärerna att Region Gotland bör ta ett politiskt ansvar. Detta genom att utreda frågan om att höja den så kallade habiliteringsersättningen. Habiliteringsersättningen som utgår vid deltagande i daglig verksamhet uppgår idag på Gotland till 53 kronor per dag (0,1% av gällande prisbasbelopp). Habiliteringsersättningen har utvecklats från endast 44 kronor per dag år 2012 till knappt 53 kronor per dag år 2023. Motionärerna menar att detta inte är värdigt ett socialt hållbart Gotland som ska vara jämlikt och inkluderande för alla.

I socialnämndens yttrande till regionstyrelsen framgår att nämnden godtar socialförvaltningens bedömning och anser motionen besvarad. Förvaltningen bedömer att en utredning av habiliteringsersättningen bör adresseras till nationell nivå i syfte att utreda en eventuell lagbestämd ersättning och vilken nivå som är rimlig med hänsyn till syftet med ersättningen. Enligt förvaltningen ska en utredning av habiliteringsersättningen inte bygga på att den ska motverka fattigdom då ersättningen inte är tänkt att ersätta försörjning för den enskilde. Grundförsörjningen för personer med beslut om daglig verksamhet erhålls vanligen genom socialförsäkringen i form av sjukersättning, aktivitetsersättning eller försörjningsstöd från kommunen.

Ärendebeskrivning

Rätten till daglig verksamhet regleras i Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Lagen innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd; personer med betydande och bestående

begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom; eller personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.¹ Daglig verksamhet är en av tio lagstadgade insatser för särskilt stöd och särskild service, och riktar sig till personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig.²

Det är kommunen som prövar vem som får insatsen daglig verksamhet. Den dagliga verksamheten kan utformas på olika sätt. Precis som alla andra insatser enligt LSS ska den anpassas till mottagarens individuella behov och tillförsäkra deltagaren goda levnadsvillkor. Verksamheten ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Vidare ska den enskilde, genom daglig verksamhet, erbjudas stimulans, utveckling, meningsfullhet och gemenskap efter dennes önskemål. Ett övergripande mål med insatsen daglig verksamhet är att utveckla den enskildes möjligheter till arbete på kortare eller längre sikt.³

Habiliteringsersättning är en ersättning som en person som deltar i daglig verksamhet kan få. Habiliteringsersättningen är inte reglerad i lag, förordning eller föreskrift och av förarbetena till LSS framgår att syftet med habiliteringsersättningen är att aktivt stimulera den enskilde att delta i verksamheten. Daglig verksamhet är inte att jämföra med en anställning - det är inte ett avlönat arbete och syftet är inte att producera varor eller tjänster. Däremot kan verksamheten med fördel utformas så att den bidrar till att öka personens förutsättningar att senare få en anställning i arbetslivet.⁴

Sveriges kommuner har kunnat ansöka om statsbidrag för att införa, bibehålla eller höja en låg dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet. Region Gotland har därigenom kunnat erbjuda en bonus till deltagare i daglig verksamhet. Socialförvaltningen framhåller att man i juli 2023 betalade ut ca 4500 kr till varje deltagare som uppfyllde närvarokraven. Detta har varit en uppskattad modell för att stimulera den enskilde att delta i verksamheten.

Socialnämndens bedömning är att grundförsörjningen för personer berättigade till daglig verksamhet tillgodoses genom socialförsäkringen i form av sjukersättning, aktivitetsersättning eller genom försörjningsstöd från kommunen. Daglig verksamhet är, som framgår av uttalandena i förarbetena till LSS, inte att jämföra med en anställning. Habiliteringsersättningen bör därför inte uppfattas som en ersättning för arbete utan ska ses som en motivation till deltagande i verksamheten. Mot bakgrund härav gör socialnämnden bedömningen att en utredning av habiliteringsersättningsnivån inte bör genomföras utifrån premissen att ersättningen ska motverka

---

¹ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, § 1.

² Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, § 9, p. 10.

³ Se information på Socialstyrelsens hemsida: [Daglig verksamhet, LSS - Socialstyrelsen](#).

⁴ Prop. 1992/93:159 om stöd och service till vissa funktionshindrade, s. 90.

fattigdom. Ersättningen ska inte anses vara grunden i försörjningen för den enskilde.

Socialnämnden bedömer att frågan om en utredning därmed bör adresseras till nationell nivå för att utreda en eventuell lagbestämd ersättning och om nivån är rimlig med hänsyn till syftet med daglig verksamhet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar socialnämndens bedömning, varför motionen bör avslås.

Beslutsunderlag

Motion 2023-04-24

Socialnämnden 2023-09-20

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen daterad 2023-11-15

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

Förslagsställaren